

STANDARDY WYMAGAŃ BĘDĄCE PODSTAWĄ PRZEPROWADZANIA EGZAMINU MATURALNEGO

I. PRZEDMIOTY OBOWIĄZKOWE JĘZYK POLSKI

Standardy wymagań dla części wewnętrznej egzaminu maturalnego

Egzamin maturalny sprawdza wiadomości i umiejętności pozwalające zdającemu:

1) wykazać się znajomością:

- a) wybranych do realizacji tematu tekstów kultury,
- b) systemu języka i jego podsystemów oraz swoistych cech kodów różnych dziedzin sztuki,
- c) zasad komunikacji językowej,
- d) zasad estetyki, etyki i etykiety językowej,
- e) w zależności od wybranego tematu - pojęć z poetyki, teorii literatury, językoznawstwa i różnych dziedzin sztuki,
- f) kontekstów właściwych do interpretacji wybranych przez siebie tekstów kultury,
- g) zależności między różnymi warstwami dzieła,

2) stosować posiadaną wiedzę, aby:

- a) rozumieć wybrane teksty kultury,
- b) rozumieć teksty nieliterackie na poziomie języka, struktury, treści (np. teksty krytyczne, literaturę fachową),
- c) rozumieć funkcję kodu w różnych tekstach kultury,
- d) porównywać teksty kultury, dokonywać przekładu intersemiotycznego,
- e) rozpoznawać różnorodność form i funkcji komunikatów oraz dostrzegać ich aspekty etyczne, pragmatyczne i estetyczne,
- f) rozpoznawać wartości w sztuce i w życiu,
- g) rozpoznawać wielowarstwowość i heterogeniczność dziedzictwa kulturowego,
- h) korygować własne błędy (językowe, merytoryczne, wszelkie przejęzyczenia),
- i) rozumieć teksty ze słuchu (np. pytania, wypowiedzi, polecenia, odbierać i interpretować intonację głosu, gesty - odczytywać intencje nadawcy),

3) w odbiorze tekstów kultury wykazać się umiejętnością:

- a) wykorzystywania analizy do interpretacji dzieł:
 - stosowania różnorodnych kontekstów,

- stosowania fachowej terminologii,
 - wyboru metodologii,
- b) w interpretowaniu tekstów integrowania wiedzy z różnych obszarów polonistyki szkolnej,
- c) odróżniania własnych opinii i przeżyć od opinii autorytetów i przeżyć ponadindywidualnych,
- 4) wykazać się zastosowaniem wiadomości i umiejętności w planowaniu pracy i tworzeniu tekstów własnych, czyli:
- a) organizować warsztat pracy (gromadzić materiał, sporządzać bibliografię, notatki i przypisy, przygotowywać materiał ilustracyjny, korzystać z literatury fachowej, korzystać z różnych rodzajów i technik gromadzenia i przekazywania informacji: dokumentów, leksykonów, encyklopedii, baz danych, nagrań różnego typu, internetu, sporządzać bazy danych, korzystać z zapisu komputerowego i sporządzać taki zapis, sporządzać nagrania audio i wideo),
- b) posługiwać się sprawnie poprawną polszczyzną, przestrzegając zasad ortografii i ortofonii,
- c) redagować wypowiedź w sposób zamierzony, przestrzegając treściowych i formalnych zasad organizacji tekstu,
- d) streszczać, parafrazować, cytować (powoływać się na cudze opinie), komentować,
- e) formułować hipotezy, planować ich rozwiązywanie, dobierać argumenty i je hierarchizować, selekcjonować materiał i porządkować go, porównywać, syntetyzować (scalać zebrane informacje w problemowe całości), wnioskować,
- f) formułować sądy na temat rozpoznawanych wartości i uzasadniać je,
- g) prezentować własne przeżycia wynikające z kontaktów ze sztuką,
- h) stosować środki retoryczne,
- i) uczestniczyć w różnych sytuacjach komunikacyjnych, np. wygłaszanie mowy, referatu, autoprezentacja, wystąpienie publiczne, uczestniczenie w dialogu, dyskusji, obrona własnego stanowiska.

Standardy wymagań dla części zewnętrznej egzaminu maturalnego

Egzamin maturalny sprawdza wiadomości i umiejętności pozwalające zdającemu:

1) wykazać się znajomością:

Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
-------------------	--------------------

1	2
a) tekstów kultury poznanych w szkole, które są ważne dla poczucia przynależności do wspólnoty ludzkiej i poczucia tożsamości narodowej, np. klasyka polska i światowa	a) jak na poziomie podstawowym, a ponadto tekstów poznanych w procesie samokształcenia, związków poznanych tekstów z życiem narodu i wspólnoty ludzkiej
b) języka jako narzędzia komunikacji, podstawowych funkcji znaku językowego (komunikacyjna, ekspresywna, impresywna, poetycka) i cech kodów komunikacyjnych innych dziedzin sztuki, np. teatru, filmu, malarstwa, etycznych i estetycznych aspektów języka	b) jak na poziomie podstawowym, a ponadto swoistych cech kodów komunikacyjnych innych dziedzin sztuki, np. teatru, filmu, malarstwa, muzyki oraz środków służących etyce i estetyce języka
c) podstawowych pojęć z poetyki, teorii literatury i historii literatury, np. konwencja literacka, prąd artystyczny, rodzaj i gatunek literacki, dzieło literackie i jego wyróżniki, tematy, wątki, style	c) jak na poziomie podstawowym, a ponadto pojęć takich jak: proces, tradycja, pojęć z innych dziedzin sztuki
d) ogólnych pojęć i zjawisk kulturowych dawnych i współczesnych ważnych dla zrozumienia dzieł	d) jak na poziomie podstawowym, a ponadto zjawisk kulturowych ważnych dla zrozumienia epok dawnych i współczesności

2) stosować posiadaną wiedzę, aby:

Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
1	2
a) zrozumieć teksty kultury (literackie i Nieliterackie) poznane w toku nauki szkolnej	a) jak na poziomie podstawowym, a ponadto zrozumieć teksty kultury (literackie i Nieliterackie) poznane w toku samokształcenia, porównywać teksty
b) zrozumieć teksty użytkowe, np. pisma	b) jak na poziomie podstawowym,

urzędowe, teksty publicystyczne, popularnonaukowe, eseje	a ponadto zrozumieć teksty naukowe i filozoficzne
c) rozumieć funkcję środków językowych w tekście	c) jak na poziomie podstawowym, a ponadto rozpoznawać charakterystyczne cechy języka i stylu utworów i gatunków literackich
d) rozpoznawać różnorodność form i funkcji komunikatów, dostrzegać etyczne, pragmatyczne i estetyczne aspekty komunikatów oraz rozpoznawać retoryczne środki perswazji i środki manipulacji językowej, rozpoznawać aluzję, parafrazę, parodię, trawestację	d) jak na poziomie podstawowym, a ponadto rozumieć zasady retorycznej organizacji tekstu
e) rozpoznawać kategorie estetyczne, np. komizm, tragizm, ironię, patos	e) jak na poziomie podstawowym, a ponadto groteskę
f) rozumieć podstawowe wyróżniki kodu innych dziedzin sztuki w zakresie niezbędnym do odbioru dzieł np. plastycznych, teatralnych, filmowych	f) jak na poziomie podstawowym, a ponadto rozumieć swoistość kodu innych dziedzin sztuki w zakresie niezbędnym do krytycznego odbioru dzieł, rozpoznawać znaki tradycji w kulturze
g) rozpoznawać i odróżniać treści dosłowne i ukryte dzieła, odróżniać fakty od opinii	g) jak na poziomie podstawowym, a ponadto rozumieć związek między różnymi warstwami dzieła
h) rozpoznawać w sztuce i w życiu wartości uniwersalne i narodowe, formułować opinie na temat rozpoznanych wartości	h) jak na poziomie podstawowym, a ponadto hierarchizować wartości i uzasadniać opinie na temat rozpoznanych wartości
i) rozpoznawać wielowarstwowość dziedzictwa kulturowego i dostrzegać jego	i) jak na poziomie podstawowym, a ponadto rozumieć relacje między

obecność np. w tradycji kultury i kulturze współczesnej	dziedzictwem i tradycją literacką
j) rozumieć związki istniejące między kulturą a poczuciem własnej tożsamości	j) jak na poziomie podstawowym

3) w odbiorze tekstów kultury wykazać się umiejętnością:

Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
1	2
a) stosowania analizy w interpretowaniu dzieła	a) jak na poziomie podstawowym, a ponadto celowego wyboru metodologii
b) wykorzystywania do interpretacji dzieła właściwego kontekstu	b) jak na poziomie podstawowym, a ponadto wykorzystywania różnorodnych kontekstów do interpretacji dzieł, np. filozoficznego, konwencji gatunku literackiego, prądu artystycznego, historyczno-literackiego, dostrzegania związków dzieła ze sztuką, kulturą i filozofią epoki
c) stosowania przy odczytywaniu tekstów i opisie zjawisk kulturowych podstawowych pojęć z poetyki, teorii literatury, historii literatury i językoznawstwa	c) jak na poziomie podstawowym, a ponadto posługiwania się terminologią podstawową dla innych dziedzin nauki o kulturze

4) wykazać się zastosowaniem wiadomości i umiejętności w tworzeniu tekstów własnych, czyli:

Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
1	2
a) posługiwać się podstawowymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej	a) jak na poziomie podstawowym, a ponadto posługiwać się różnorodnymi odmianami polszczyzny, uwzględniając

	wszystkie funkcje języka oraz etyczne i estetyczne aspekty komunikatu
b) formułować wypowiedzi zgodnie z zasadami poprawności i kultury języka	b) jak na poziomie podstawowym
c) redagować teksty, przestrzegając podstawowych zasad ich organizacji	c) jak na poziomie podstawowym
d) rozwiązując postawione problemy, formułować hipotezy i gromadzić argumenty	d) jak na poziomie podstawowym, a ponadto formułować problemy badawcze i planować ich rozwiązywanie, selekcjonować materiał, hierarchizować argumenty
e) tworząc wypowiedź mówioną i pisaną, analizować, argumentować, porównywać i formułować wnioski	e) jak na poziomie podstawowym, a ponadto scalać zebrane informacje w problemowe całości
f) formułować opinie i sądy, dokonując dla ich uzasadnienia opisu, krytycznej oceny faktów, odróżniać własne opinie od opinii autorytetów	f) jak na poziomie podstawowym, a ponadto porównywać własne opinie z sądami i opiniami innych osób, odróżniać własne przeżycia od przeżyć ponadindywidualnych, np. pokoleniowych
g) wypowiadać się w formach gatunkowych: rozprawki, szkicu interpretującego utwór literacki lub jego fragment, opisu dzieła sztuki	g) jak na poziomie podstawowym, a ponadto eseju, szkicu interpretacyjnego porównawczego i krytycznego

JĘZYK POLSKI

(dla osób niesłyszących)

Standardy wymagań dla części wewnętrznej egzaminu maturalnego

Egzamin maturalny sprawdza wiadomości i umiejętności pozwalające zdającemu:

1) wykazać się znajomością:

a) wybranych do realizacji tematu tekstów kultury,

b) podstaw systemów języków polskiego i migowego (rozumie istotę słownictwa i gramatyki; wie, czym jest język migowy) oraz swoistych cech kodów wybranych do realizacji tematu dziedzin sztuki,

c) zasad estetyki, etyki i etykiety językowej,

d) w zależności od wybranego tematu - pojęć z poetyki, teorii literatury i różnych dziedzin sztuki,

e) kontekstów (dostępnych percepcyjnie) do interpretacji wybranych przez siebie tekstów kultury,

2) stosować posiadaną wiedzę, aby:

a) rozumieć wybrane teksty kultury,

b) rozumieć teksty nieliterackie na poziomie treści (np. teksty krytyczne, literaturę fachową),

c) porównywać teksty kultury, dokonywać przekładu intersemiotycznego,

d) rozpoznawać wartości w sztuce i w życiu,

e) rozpoznawać wielowarstwowość i heterogeniczność dziedzictwa kulturowego,

f) korygować własne błędy (merytoryczne, wszelkie przejęzyczenia),

g) rozumieć teksty przekazane za pośrednictwem dostępnych mu środków komunikacji (np. pytania, wypowiedzi, polecenia - odczytywać intencje nadawcy),

3) w odbiorze tekstów kultury wykazać się umiejętnością:

a) wykorzystywania analizy do interpretacji dzieł:

- stosowania różnorodnych, dostępnych percepcyjnie, kontekstów,

- stosowania fachowej terminologii,

- wyboru metodologii,

b) w interpretowaniu tekstów integrowania wiedzy z różnych obszarów polonistyki szkolnej,

c) odróżniania własnych opinii i przeżyć od opinii autorytetów i przeżyć ponadindywidualnych,

4) wykazać się zastosowaniem wiadomości i umiejętności w planowaniu pracy i tworzeniu tekstów własnych, czyli:

a) organizować warsztat pracy (gromadzić materiał, sporządzać bibliografię, notatki i przypisy, przygotowywać materiał ilustracyjny, korzystać z literatury fachowej, korzystać z różnych rodzajów i technik gromadzenia i przekazywania informacji: dokumentów, leksykonów, encyklopedii, baz danych, nagrań różnego typu

dostępnych percepcyjnie, internetu, sporządzać bazy danych, korzystać z zapisu komputerowego i sporządzać taki zapis, sporządzać nagrania wideo),
b) redagować wypowiedź w sposób zamierzony, przestrzegając treściowych i formalnych zasad organizacji tekstu,
c) streszczać, cytować (powoływać się na cudze opinie), komentować,
d) formułować hipotezy, planować ich rozwiązywanie, dobierać argumenty i je hierarchizować, selekcjonować materiał i porządkować go, porównywać, syntetyzować (scalać zebrane informacje w problemowe całości), wnioskować,
e) formułować sądy na temat rozpoznawanych wartości i uzasadniać je,
f) prezentować własne przeżycia wynikające z kontaktów ze sztuką,
g) uczestniczyć w różnych sytuacjach komunikacyjnych, np. wygłaszanie mowy, referatu, autoprezentacja, wystąpienie publiczne, uczestniczenie w dialogu, dyskusji, obrona własnego stanowiska.

Standardy wymagań dla części zewnętrznej egzaminu maturalnego

Egzamin maturalny sprawdza wiadomości i umiejętności na poziomie kompetencji językowej i pojęciowej niesłyszących, którzy uczą się języka polskiego jako drugiego, po języku migowym.

Wymagania egzaminacyjne dostosowane są do możliwości percepcyjnych zdających niesłyszących, z uwzględnieniem problemów językowych.

Podczas egzaminu maturalnego konieczna jest obecność nauczyciela znającego język migowy.

Poziom podstawowy

Egzamin maturalny sprawdza wiadomości i umiejętności pozwalające zdającemu:

1) wykazać się znajomością:

a) tekstów kultury poznanych w szkole, które są ważne dla poczucia przynależności do wspólnoty ludzkiej i poczucia tożsamości narodowej, np. klasyka polska i światowa,

b) podstaw języka jako narzędzia komunikacji, podstawowych funkcji znaku językowego (komunikacyjna, ekspresywna, impresywna, poetycka) i cech kodów komunikacyjnych dostępnych percepcyjnie dziedzin sztuki, etycznych i estetycznych aspektów języka,

c) podstawowych pojęć z poetyki, teorii literatury i historii literatury (prąd artystyczny, rodzaj i gatunek literacki, dzieło literackie, tematy, wątki, style),

d) ogólnych pojęć i zjawisk kulturowych dawnych i współczesnych ważnych dla zrozumienia dzieł,

2) stosować posiadaną wiedzę, aby:

a) zrozumieć teksty kultury (literackie i nieliterackie) poznane w toku nauki szkolnej,

b) zrozumieć teksty użytkowe, np. pisma urzędowe, teksty popularnonaukowe,

c) rozpoznawać niektóre formy komunikatów, dostrzegać etyczne aspekty komunikatów oraz rozpoznawać nawiązania do innych tekstów kultury,

d) rozpoznawać kategorie estetyczne, np. komizm, tragizm,

e) rozumieć podstawowe wyróżniki kodu dostępnych percepcyjnie dziedzin sztuki w zakresie niezbędnym do odbioru dzieł, np. plastycznych, filmowych,

f) rozpoznawać treści dosłowne dzieł, odróżniać fakty od opinii,

g) rozpoznawać w sztuce i w życiu wartości uniwersalne i narodowe, formułować opinie na temat rozpoznanych wartości,

h) dostrzegać obecność dziedzictwa kulturowego w tradycji kultury i kulturze współczesnej,

3) w odbiorze tekstów kultury wykazać się umiejętnością:

a) stosowania analizy w interpretowaniu dzieła,

b) wykorzystywania do interpretacji dzieła - właściwego, ale dostępnego percepcyjnie - kontekstu,

c) stosowania przy odczytywaniu tekstów i opisie zjawisk kulturowych podstawowych pojęć z poetyki, teorii literatury i historii literatury,

4) wykazać się zastosowaniem wiadomości i umiejętności w tworzeniu tekstów własnych, czyli:

a) posługiwać się językiem komunikatywnym,

b) redagować teksty, przestrzegając podstawowych zasad ich organizacji,

c) rozwiązując postawione problemy, formułować hipotezy i gromadzić argumenty,

d) tworząc wypowiedź pisaną, analizować, argumentować, porównywać i formułować wnioski,

e) formułować opinie i sądy, dokonując dla ich uzasadnienia opisu, krytycznej oceny faktów, odróżniać własne opinie od opinii autorytetów,

f) wypowiadać się w formach gatunkowych: rozprawki, szkicu interpretującego utwór literacki lub jego fragment, opisu dzieła sztuki dostępnego percepcyjnie.

Poziom rozszerzony

Egzamin maturalny przeprowadzany jest według standardów wymagań egzaminacyjnych obowiązujących powszechnie, z uwzględnieniem możliwości percepcyjnych zdających niesłyszących w zakresie różnych dziedzin sztuki.

JĘZYKI OJCZYSTE MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH

Standardy wymagań dla części wewnętrznej egzaminu maturalnego

Egzamin maturalny sprawdza wiadomości i umiejętności pozwalające zdającemu:

1) wykazać się znajomością:

- a) wybranych do realizacji tematu tekstów kultury,
- b) systemu języka i jego podsystemów oraz swoistych cech kodów różnych dziedzin sztuki,
- c) zasad komunikacji językowej,
- d) zasad estetyki, etyki i etykiety językowej,
- e) w zależności od wybranego tematu pojęć z poetyki, teorii literatury, językoznawstwa i różnych dziedzin sztuki,
- f) kontekstów właściwych do interpretacji wybranych przez siebie tekstów kultury,
- g) zależności między różnymi warstwami dzieła,

2) stosować posiadaną wiedzę, aby:

- a) rozumieć wybrane teksty kultury,
 - b) rozumieć teksty Nieliterackie na poziomie języka, struktury, treści (np. teksty krytyczne, literaturę fachową),
 - c) rozumieć funkcję kodu w różnych tekstach kultury,
 - d) porównywać teksty kultury, dokonywać przekładu intersemiotycznego,
 - e) rozpoznawać różnorodność form i funkcji komunikatów oraz dostrzegać ich aspekty etyczne, pragmatyczne i estetyczne,
 - f) rozpoznawać wartości w sztuce i w życiu,
 - g) rozpoznawać wielowarstwowość i heterogeniczność dziedzictwa kulturowego,
 - h) korygować własne błędy (językowe, merytoryczne, wszelkie przejęzyczenia),
 - i) rozumieć teksty ze słuchu (np. pytania, wypowiedzi, polecenia, odbierać i interpretować intonację głosu, gesty - odczytywać intencje nadawcy),
- 3) w odbiorze tekstów kultury wykazać się umiejętnością:

- a) wykorzystywania analizy do interpretacji dzieł:
 - stosowania różnorodnych kontekstów,
 - stosowania fachowej terminologii,

- wyboru metodologii,
- b) w interpretowaniu tekstów integrowania wiedzy z różnych obszarów humanistyki,
- c) odróżniania własnych opinii i przeżyć od opinii autorytetów i przeżyć ponadindywidualnych,
- 4) wykazać się zastosowaniem wiadomości i umiejętności w planowaniu pracy i tworzeniu tekstów własnych, czyli:
 - a) organizować warsztat pracy (gromadzić materiał, sporządzać bibliografię, notatki i przypisy, przygotowywać materiał ilustracyjny, korzystać z literatury fachowej, korzystać z różnych rodzajów i technik gromadzenia i przekazywania informacji: dokumentów, leksykonów, encyklopedii, baz danych, nagrań różnego typu, internetu, sporządzać bazy danych; korzystać z zapisu komputerowego i sporządzać taki zapis, sporządzać nagrania audio i wideo),
 - b) posługiwać się sprawnie poprawnym językiem ojczystym, przestrzegając zasad ortografii i ortofonii,
 - c) redagować wypowiedź w sposób zamierzony, przestrzegając treściowych i formalnych zasad organizacji tekstu,
 - d) streszczać, parafrazować, cytować (powoływać się na cudze opinie), komentować,
 - e) formułować hipotezy, planować ich rozwiązywanie, dobierać argumenty i hierarchizować je, selekcjonować materiał i porządkować go; porównywać, syntetyzować (scalać zebrane informacje w problemowe całości), wnioskować,
 - f) formułować sądy na temat rozpoznawanych wartości i uzasadniać je,
 - g) prezentować własne przeżycia wynikające z kontaktów ze sztuką,
 - h) stosować środki retoryczne,
 - i) uczestniczyć w różnych sytuacjach komunikacyjnych, np. wygłaszanie mowy, referatu, autoprezentacja, wystąpienie publiczne, uczestniczenie w dialogu, dyskusji, obrona własnego stanowiska.

Standardy wymagań dla części zewnętrznej egzaminu maturalnego

Egzamin maturalny sprawdza wiadomości i umiejętności pozwalające zdającemu:

- 1) wykazać się znajomością:
 - a) języka ojczystego w mowie i w piśmie, jego struktury, funkcji i norm poprawności:

Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
1	2

- podstaw gramatyki	- jak na poziomie podstawowym, a ponadto systemu języka i jego podsystemów oraz swoistych cech kodów komunikacyjnych
- zasad formułowania wypowiedzi zgodnie z kryteriami poprawności i kultury języka, z uwzględnieniem sytuacji komunikacyjnej	- jak na poziomie podstawowym, a ponadto złożonych struktur składniowych i bogatego zasobu leksykalnego i frazeologicznego
- charakteru komunikatu, swoistych cech kodu	- jak na poziomie podstawowym, a ponadto zasad wykorzystania różnych środków językowych (np. wulgaryzmów) w tekście
- etycznych i estetycznych aspektów komunikatu językowego	- jak na poziomie podstawowym

b) dziedzictwa kulturowego, tradycji i zwyczajów swojego narodu:

Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
1	2
- głównie literatury pięknej poznanej w szkole oraz folkloru	- jak na poziomie podstawowym, a ponadto literatury pięknej poznanej w procesie samokształcenia
- związków przeczytanych tekstów z historią i kulturą swojego narodu	- jak na poziomie podstawowym, a ponadto związków kultury rodzimej z życiem narodu i wspólnoty ludzkiej

c) tekstów kultury ważnych dla poczucia tożsamości narodowej:

Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
1	2
- tekstów literackich i nieliterackich poznanych w toku nauki szkolnej (wątków, problematyki, zawartych w nich	- jak na poziomie podstawowym, a ponadto tekstów poznanych w procesie samokształcenia oraz innych niż literackie

idei)	tekstów kultury
- kodów innych dziedzin sztuki w zakresie niezbędnym do odbioru dzieł	- jak na poziomie podstawowym, a ponadto rozumieć swoistość kodów innych dziedzin sztuki w zakresie niezbędnym do krytycznego odbioru dzieł

d) ogólnych pojęć i zjawisk kulturowych - dawnych i współczesnych:

Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
1	2
- epok w kulturze (ogólnie)	- jak na poziomie podstawowym, a ponadto głównych prądów artystycznych epoki
- twórczości najważniejszych przedstawicieli	- jak na poziomie podstawowym
- podstawowych mechanizmów procesów artystycznych, społecznych, historycznych	- jak na poziomie podstawowym
- wątków, motywów artystycznych powtarzających się (powracających) w literaturze (mit, topos, idea)	- jak na poziomie podstawowym, a ponadto wątków, motywów artystycznych w sztuce, historii myśli, zasad oceniania ważności zjawisk w kategoriach artystycznych, socjologicznych, egzystencjalnych

e) podstawowych pojęć z teorii literatury:

Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
1	2
najważniejszych zasad organizacji tekstów i ich cech gatunkowych	jak na poziomie podstawowym, a ponadto przemian w obrębie gatunku, struktury dzieła w związku z ideą utworu, klimatem epoki, autokreacją artystyczną

2) stosować posiadaną wiedzę, aby:

a) rozumieć teksty kultury (literackie i nieliterackie):

Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
1	2
- rozumieć teksty użytkowe i teksty kultury (literackie i nieliterackie) poznane w toku nauki szkolnej	- jak na poziomie podstawowym, a ponadto teksty poznane w procesie samokształcenia - porównywać
- rozpoznawać najbardziej charakterystyczne środki językowe, odróżniać fakty od opinii	- jak na poziomie podstawowym, a ponadto rozpoznawać środki perswazji i manipulacji językowej oraz dostrzegać etyczne, pragmatyczne i estetyczne aspekty komunikatu
- prezentować odczytania tekstów literackich	- jak na poziomie podstawowym, a ponadto prezentować własne odczytania tekstów literackich i innych tekstów kultury
- rozpoznawać w sztuce i w życiu wartości uniwersalne oraz specyficzne dla kultury swojego narodu	- jak na poziomie podstawowym, a ponadto hierarchizować wartości i formułować opinie na ich temat

b) rozpoznawać wielowarstwowość i heterogeniczność dziedzictwa kulturowego:

Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
1	2
- odkrywać i definiować elementy dziedzictwa kultury narodowej, regionalnej, lokalnej	- jak na poziomie podstawowym
- rozumieć mechanizm asymilacji i dysymilacji kultur	- jak na poziomie podstawowym, a ponadto rozumieć wewnętrzne zależności, ich przyczyny, a także efekty wzajemnych wpływów kultur

- tłumaczyć cechy wspólne i odrębne dziedzictwa	- jak na poziomie podstawowym, a ponadto tłumaczyć istotę przenikania się kultur, dostrzegać ważność tego zjawiska dla ogólnego rozwoju, jego kształtujący wpływ na jednostki, grupy, narody
---	--

3) wykazać się umiejętnością analizowania i interpretowania tekstów kultury:

Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
1	2
- gromadzenia, opisywania, analizowania, hierarchizowania argumentów, wnioskowania	- jak na poziomie podstawowym, a ponadto syntetyzowania
- integrowania wiedzy z różnych obszarów szkolnej humanistyki	- jak na poziomie podstawowym, a ponadto z filozofii, sztuki, historii itp.
- wykorzystywania podstawowych kontekstów do odczytywania utworów	- jak na poziomie podstawowym, a ponadto wykorzystywania różnorodnych kontekstów do odczytywania utworów
- stosowania przy odczytywaniu tekstów podstawowych pojęć z poetyki, teorii literatury i językoznawstwa	- jak na poziomie podstawowym, a ponadto swobodnego posługiwania się terminologią

4) wykazać się zastosowaniem wiadomości i umiejętności w praktyce, czyli:

a) redagować teksty w sposób zamierzony, przestrzegając treściowych i formalnych zasad ich organizacji, wypowiadając się w różnych formach gatunkowych:

Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
1	2
- wypowiadać się w następujących formach gatunkowych: notatka, opis, rozprawka, streszczenie, opowiadanie, głos w dyskusji, pismo użytkowe, list, opis dzieła sztuki	- jak na poziomie podstawowym, a ponadto: recenzja, referat, szkic interpretacyjny utworu literackiego lub jego fragmentu, esej, szkic krytyczny
- formułować wypowiedzi zgodnie	- jak na poziomie podstawowym,

z zasadami poprawności i kultury języka	a ponadto nadawać swojemu stylowi cechy indywidualne
---	--

b) rozwiązywać postawione problemy:

Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
1	2
rozwiązując postawione problemy, formułować hipotezy i gromadzić argumenty	jak na poziomie podstawowym, a ponadto: formułować problemy badawcze i planować ich rozwiązywanie, selekcjonować materiał, hierarchizować argumenty

c) formułować opinie i sądy:

Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
1	2
formułować opinie i sądy, dokonując selekcji faktów dla ich opisu, uzasadniać swoje opinie i krytycznie oceniać opinie innych	jak na poziomie podstawowym, a ponadto: rozumieć przyczyny odmienności opinii i sądów, porównywać własne opinie i sądy z opiniami i sądami innych, podjąć polemikę, odróżniać własne przeżycia od przeżyć ponadindywidualnych

JĘZYKI GRUP ETNICZNYCH

Standardy wymagań dla części wewnętrznej egzaminu maturalnego

Egzamin maturalny sprawdza wiadomości i umiejętności pozwalające zdającemu:

1) wykazać się znajomością:

- a) wybranych do realizacji tematu tekstów kultury,
- b) systemu języka oraz swoistych cech kodów różnorodnych dziedzin sztuki,
- c) zasad komunikacji językowej,
- d) zasad piękna i kultury języka,
- e) pojęć związanych z omawianym tematem,
- f) związków i zależności wybranych tekstów z innymi tekstami kultury,
- g) zależności między różnymi warstwami dzieła (fabularną, językową, historyczno-literacką),

2) stosować posiadaną wiedzę, aby:

- a) rozumieć wybrane teksty kultury,
- b) rozumieć teksty nieliterackie, np. teksty krytyczne, fachowe,
- c) rozumieć teksty mówione,

- d) interpretować różne teksty kultury,
 - e) porównywać teksty kultury,
 - f) rozpoznawać różnorodność form i funkcji komunikatów oraz określać ich zadania,
 - g) rozpoznawać wartości w sztuce i życiu,
 - h) rozpoznawać wielowarstwowość i różnorodność dziedzictwa kulturowego,
 - i) rozpoznawać i poprawiać własne błędy,
- 3) w odbiorze tekstów kultury wykazywać się umiejętnością:
- a) stosowania analizy do interpretowania dzieła,
 - b) łączenia wiedzy z różnych dziedzin humanistyki w interpretowaniu tekstów,
 - c) odróżniania świata przedstawionego w utworach od świata rzeczywistego,
- 4) wykazać się zastosowaniem wiadomości i umiejętności w planowaniu pracy i tworzeniu tekstów własnych, czyli:
- a) organizować własny warsztat pracy (gromadzić materiał, sporządzać bibliografię, notatki i przypisy, przygotowywać materiał ilustracyjny, korzystać z literatury fachowej, korzystać z różnych rodzajów i technik gromadzenia i przekazywania informacji: dokumentów, leksykonów, encyklopedii, baz danych, nagrań różnego typu, internetu, sporządzać bazy danych; korzystać z zapisu komputerowego i sporządzać taki zapis, sporządzać nagrania audio i wideo),
 - b) posługiwać się sprawnie językiem, przestrzegając zasad poprawnej wymowy,
 - c) przestrzegać treściowych i formalnych zasad poprawnej wypowiedzi,
 - d) wykorzystywać różne formy wypowiedzi w relacjonowaniu wybranego tematu (streszczenie, parafraza, cytaty, komentarze itp.),
 - e) formułować różne założenia, planować ich rozwiązania, dobierać argumenty i je hierarchizować, selekcjonować materiał i porządkować go, porównywać, syntetyzować, wnioskować,
 - f) formułować problemy związane z poruszonymi tematami,
 - g) prezentować własne przeżycia wynikające z kontaktów z dziełem sztuki,
 - h) stosować zasady sprawnego i pięknego wystawiania się,
 - i) umieć zastosować w zależności od potrzeb różne formy wypowiedzi (referat, dialog, dyskusja).

Standardy wymagań dla części zewnętrznej egzaminu maturalnego

Egzamin maturalny sprawdza wiadomości i umiejętności pozwalające zdającemu:

- 1) wykazać się znajomością:

- a) podstaw gramatyki,
 - b) reguł formułowania wypowiedzi zgodnie z zasadami komunikacji językowej oraz etyką komunikatu językowego,
 - c) dziedzictwa kulturowego, tradycji i zwyczajów swojej grupy etnicznej na podstawie folkloru i literatury pięknej poznanej w szkole lub w procesie samokształcenia,
 - d) związku przeczytanych tekstów z historią i kulturą regionu,
 - e) związku kultury etnicznej z kulturą i historią Polski,
 - f) tekstów kultury ważnych dla poczucia tożsamości etnicznej,
 - g) tekstów literackich i nieliterackich poznanych w toku nauki szkolnej i procesie samokształcenia,
 - h) kodów innych dziedzin sztuki w zakresie niezbędnym do odbioru dzieł.
 - i) ogólnych pojęć i zjawisk kulturowych - dawnych i współczesnych,
 - j) grup twórczych w przekroju pokoleniowym i historycznym,
 - k) twórczości najważniejszych przedstawicieli tych grup,
 - l) podstawowych uwarunkowań procesów artystycznych, społecznych i historycznych,
 - ł) wątków i motywów artystycznych powtarzających się w literaturze,
 - m) podstawowych pojęć z teorii literatury,
 - n) najważniejszych zasad organizacji oraz cech gatunkowych tekstów,
- 2) stosować posiadaną wiedzę, aby:
- a) rozumieć teksty użytkowe i teksty kultury (literackie i nieliterackie) poznawane w toku nauki szkolnej i w procesie samokształcenia,
 - b) rozpoznawać najbardziej charakterystyczne środki językowe, odróżniać fakty od opinii, rozpoznawać środki perswazji i manipulacji językowej, dostrzegać etyczne aspekty komunikatu,
 - c) prezentować własną interpretację tekstów literackich i innych tekstów kultury,
 - d) rozpoznawać w sztuce i w życiu wartości uniwersalne oraz specyficzne dla kultury swojej grupy,
 - e) rozpoznawać różnorodność dziedzictwa kulturowego i jego wzajemne przenikanie,
 - f) odkrywać i definiować elementy dziedzictwa kultury narodowej, regionalnej, lokalnej,
 - g) rozumieć przyczyny i warunki przenikania, przyswajania i różnicowania kultur,
- 3) wykazać się umiejętnością analizowania i interpretowania tekstów kultury:

- a) gromadzenia, opisywania, analizowania, hierarchizowania argumentów i wnioskowania,
 - b) integrowania wiedzy z różnych obszarów szkolnej humanistyki,
 - c) wykorzystywania różnorodnych kontekstów do odczytywania utworów,
 - d) stosowania przy odczytywaniu tekstów podstawowych pojęć z poetyki, teorii literatury i językoznawstwa,
- 4) wykazać się zastosowaniem wiadomości i umiejętności w praktyce, czyli:
- a) redagować teksty w sposób zamierzony, przestrzegając treściowych i formalnych zasad ich organizacji i wypowiadając się w różnych formach gatunkowych,
 - b) wykorzystywać nabytą wiedzę do wypowiadania się w różnych formach wypowiedzi, np.: rozprawka, recenzja, szkic interpretacyjny, esej, szkic krytyczny,
 - c) nadawać swojemu stylowi cechy indywidualne i zgodne z kulturą języka,
 - d) formułować wypowiedzi zgodnie z zasadami poprawności i kultury języka,
 - e) rozwiązywać podstawowe zagadnienia, formułować problemy badawcze i planować ich rozwiązywanie, selekcjonować materiał, hierarchizować argumenty,
 - f) formułować opinie i sądy, rozumieć przyczyny odmienności opinii i sądów, porównywać własne opinie i sądy z opiniami i sądami innych, podjąć polemikę, odróżniać własne przeżycia od przeżyć ponadindywidualnych.

JĘZYKI OBCE NOWOŻYTNE

Egzamin maturalny sprawdza wiadomości i umiejętności pozwalające zdającemu:

1) wykazać się znajomością:

Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
1	2
a) prostych środków językowych, umożliwiających formułowanie wypowiedzi poprawnych pod względem fonetycznym, ortograficznym, morfosyntaktycznym i leksykalnym	a) różnorodnych środków językowych umożliwiających formułowanie wypowiedzi poprawnych pod względem fonetycznym, ortograficznym, morfosyntaktycznym i leksykalnym
b) rutynowych zachowań językowych w sytuacjach życia codziennego	b) rutynowych zachowań językowych w szerokim kontekście sytuacyjnym
c) zasad konstruowania różnych form	c) zasad konstruowania różnych form

prostych wypowiedzi	wypowiedzi i zastosowania odpowiednich środków stylistycznych dla osiągnięcia danego celu komunikacyjnego
d) podstawowych realiów socjokulturowych danego obszaru językowego	d) różnych realiów socjokulturowych danego obszaru językowego z elementami np. tradycji i zwyczajów, literatury

2) stosować posiadaną wiedzę w celu:

Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
1	2
a) zrozumienia ogólnego sensu i głównych punktów prostego tekstu autentycznego czytanego lub słuchanego	a) zrozumienia ogólnego sensu i głównych punktów autentycznego tekstu, zawierającego słownictwo lub struktury gramatyczne na poziomie zaawansowanym, rozróżniania poszczególnych jego części i rozpoznawania związków między nimi
b) wyszukania w prostym autentycznym tekście czytanim szczegółowych informacji	b) wyszukania szczegółowych informacji w autentycznym tekście zawierającym słownictwo lub struktury gramatyczne na poziomie zaawansowanym
c) posługiwania się podstawowymi strukturami leksykalno-gramatycznymi, pozwalającymi na osiągnięcie wskazanych celów komunikacyjnych	c) posługiwania się zróżnicowanymi strukturami leksykalno-gramatycznymi, pozwalającymi na osiągnięcie wskazanych celów komunikacyjnych
d) nadania właściwej formy budowanej przez siebie wypowiedzi	d) nadania właściwej formy budowanej przez siebie wypowiedzi z uwzględnieniem rejestru językowego, stylu formalnego i nieformalnego

3) wykorzystując posiadaną wiedzę, wykazać się umiejętnością:

Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
1	2
a) przedstawienia ogólnych i szczegółowych informacji zawartych w prostym autentycznym tekście przeczytanym oraz ogólnych informacji zawartych w prostym autentycznym tekście usłyszonym	a) przedstawienia ogólnych i szczegółowych informacji i intencji zawartych w autentycznym tekście przeczytanym lub usłyszonym
b) prowadzenia rozmowy z zastosowaniem prostych środków językowych odpowiednio do funkcji komunikacyjnych	b) prowadzenia rozmowy z zastosowaniem zróżnicowanych środków językowych odpowiednio do funkcji komunikacyjnych
c) budowania spójnych wypowiedzi z zastosowaniem odpowiednich form językowych	c) budowania spójnych wypowiedzi z zastosowaniem odpowiednich i różnorodnych form językowych
	d) analizowania i przetwarzania dostarczonych informacji stosownie do celu komunikacyjnego (np. zmiana formy ustnej na pisemną, stylu formalnego na nieformalny)

4) wykazać się umiejętnością wykorzystania własnych doświadczeń i przeżyć w różnych zadaniach komunikacyjnych, a w szczególności do:

Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
1	2
a) formułowania i uzasadniania własnych opinii	a) formułowania, uzasadniania i obrony własnych opinii
b) prowadzenia prostych negocjacji w sytuacjach życia codziennego	b) prowadzenia prostych negocjacji w sytuacjach życia codziennego
	c) wykorzystania wiedzy o krajach danego

	obszaru językowego oraz o kraju ojczystym w sytuacjach komunikacyjnych
	d) wykorzystania tekstu lub swoich doświadczeń do tworzenia spójnej i uargumentowanej wypowiedzi

JĘZYKI OBCE NOWOŻYTNE

(dla osób niesłyszących)

Egzamin maturalny sprawdza wiadomości i umiejętności pozwalające zdającemu:

1) wykazać się znajomością:

a) prostych środków językowych, umożliwiających formułowanie na piśmie wypowiedzi poprawnych pod względem ortograficznym, morfosyntaktycznym i leksykalnym,

b) zasad konstruowania różnych prostych form wypowiedzi na piśmie, w tym w szczególności zwrotów stosowanych w korespondencji,

2) stosować posiadaną wiedzę do:

a) zrozumienia ogólnego sensu czytanego prostego autentycznego tekstu,

b) wyszukania w prostym autentycznym tekście czytanim szczegółowych informacji,

c) posługiwania się podstawowymi strukturami leksykalno-gramatycznymi, pozwalającymi na osiągnięcie wskazanych celów komunikacyjnych,

d) budowania spójnych wypowiedzi na piśmie z zastosowaniem odpowiednich form językowych,

3) wykazać się umiejętnością:

a) rozpoznawania statusu tekstu (np. informacja, relacja, korespondencja),

b) oddania w przekładzie ogólnego charakteru i funkcji tekstu oryginalnego tłumaczonego na język polski,

c) konstruowania prostych tekstów na zadany temat w języku obcym.

JĘZYKI OBCE NOWOŻYTNE

(dla klas dwujęzycznych)

Egzamin maturalny sprawdza wiadomości i umiejętności pozwalające zdającemu:

1) wykazać się znajomością:

- a) odpowiednich środków językowych umożliwiających formułowanie wypowiedzi poprawnych pod względem fonetycznym, ortograficznym, morfosyntaktycznym i leksykalnym,
- b) rutynowych zachowań językowych,
- c) zasad konstruowania różnych, w tym bardziej złożonych, form wypowiedzi ustnych i pisemnych,
- d) realiów socjokulturowych krajów danego obszaru językowego, z uwzględnieniem elementów nauki, historii, geografii, literatury,

2) stosować posiadaną wiedzę tak, aby:

- a) zrozumieć ogólny sens różnorodnych tekstów autentycznych, umieć rozróżnić poszczególne ich części i rozpoznawać związki między nimi,
- b) umieć wyszukiwać w autentycznym tekście szczegółowe informacje,
- c) posługiwać się zróżnicowanymi strukturami leksykalno-gramatycznymi i odpowiednimi strategiami komunikacyjnymi tak, aby osiągnąć wskazane w zadaniu cele,
- d) nadać właściwą formę budowanej przez siebie wypowiedzi,

3) wykorzystując posiadaną wiedzę, umieć:

- a) przedstawić ogólne lub szczegółowe informacje i intencje zawarte w tekście autentycznym,
- b) prowadzić rozmowę z zastosowaniem zróżnicowanych środków językowych odpowiednich do funkcji komunikacyjnych,
- c) budować spójne wypowiedzi (pisemne i ustne) z zastosowaniem odpowiednich form językowych,
- d) analizować i przetwarzać dostarczone informacje stosownie do celu komunikacyjnego (np. zmiana formy pisemnej na ustną, stylu formalnego na nieformalny),

4) stosować posiadaną wiedzę tak, aby rozwiązywać różnorodne zadania z wykorzystaniem własnych doświadczeń i przeżyć, a w szczególności:

- a) formułować, uzasadniać i bronić własnych opinii,
- b) wykorzystywać tekst i/lub swoje doświadczenia do tworzenia uargumentowanych i spójnych wypowiedzi,
- c) negocjować,

d) wykorzystywać wiedzę o krajach danego obszaru językowego oraz o kraju ojczystym w sytuacjach komunikacyjnych.

MATEMATYKA

Egzamin maturalny sprawdza wiadomości i umiejętności pozwalające zdającemu:

1) wykazać się znajomością i rozumieniem:

Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
1	2
a) wskazanych pojęć, np. rozwiązania równania, funkcje oraz tych ich własności, które są konieczne do rozumienia wykonywanych obliczeń, własności funkcji, elementów geometrii i rachunku prawdopodobieństwa	a) jak na poziomie podstawowym
b) wskazanych algorytmów, np. rozwiązalności równania kwadratowego, wyznaczania n-tego wyrazu ciągu geometrycznego oraz typowych sytuacji, w których można się nimi posłużyć	b) jak na poziomie podstawowym
	c) wskazanych pojęć, np. logarytmu, pochodnej funkcji, twierdzeń dotyczących np. monotoniczności funkcji logarytmicznej, sinusów, związku pochodnej z monotonicznością funkcji oraz ich interpretacji w konkretnych sytuacjach

2) stosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania zadań teoretycznych i praktycznych, czyli:

Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
1	2
a) posłużyć się znaną definicją, np. figur	a) jak na poziomie podstawowym

jednokładnych, twierdzeniem np. o stosunku pól figur jednokładnych w typowej sytuacji	
b) rozwiązywać zadania wymagające przeprowadzenia analogicznego rozumowania według podanego schematu	b) jak na poziomie podstawowym
c) odczytywać informacje ilościowe, np. dotyczące argumentów i wartości funkcji, oraz proste informacje jakościowe, np. dotyczące własności funkcji z tabel, diagramów i wykresów	c) jak na poziomie podstawowym
d) posługiwać się miarą, np. długości pola i objętości, oraz przybliżeniami dziesiętnymi tych miar w prostych sytuacjach z życia codziennego	d) jak na poziomie podstawowym
	e) formułować proste zależności, np. rekurencyjnie, wyciągać wnioski z podanych zależności, np. typu funkcyjnego, wyrażonych równaniem, uzasadniać prawdziwość wniosków

3) stosować metody matematyczne w sytuacjach problemowych, czyli:

Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
1	2
a) podać opis matematyczny w postaci wyrażenia algebraicznego, funkcji, równania, nierówności, przekształcenia geometrycznego do podanej sytuacji (także praktycznej) i wykorzystać go do rozwiązania problemu	a) jak na poziomie podstawowym
b) dobrać odpowiedni algorytm do	b) jak na poziomie podstawowym

wskazanej sytuacji problemowej i ocenić przydatność uzyskanych wyników w typowej sytuacji	
c) przetworzyć informacje wyrażone w postaci wyrażenia algebraicznego, równania, wzoru lub wykresu funkcji, opisu wektorowego na inną formę ułatwiającą rozwiązanie problemu	c) jak na poziomie podstawowym
	d) interpretować jakościowo informacje z tabel, diagramów, wykresów oraz ustalać i formułować między nimi proste zależności, wykorzystywać je w toku badania typowej sytuacji problemowej
	e) stosować definicje i twierdzenia w rozwiązywaniu problemów

4) rozwiązywać zadania wymagające argumentowania i prowadzenia rozumowań typu matematycznego, czyli:

Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
1	2
a) interpretować treść zadania, zapisywać warunki i zależności między obiektami, dobierać i zastosować odpowiednie definicje, twierdzenia, własności i algorytmy, analizować otrzymane wyniki	a) jak na poziomie podstawowym
b) argumentować i uzasadniać wnioski oraz opisywać je w sposób czytelny i poprawny językowo	b) jak na poziomie podstawowym
	c) przeprowadzić i zredagować pełny dowód twierdzenia

II. PRZEDMIOTY DO WYBORU

FILOZOFIA

Egzamin maturalny sprawdza wiadomości i umiejętności pozwalające zdającemu:

1) wykazać się znajomością:

- a) podstawowych pojęć filozoficznych,
- b) zagadnień typowych dla podstawowych dziedzin filozofii: ontologii, teorii poznania i etyki,
- c) poglądów i fragmentów dzieł najwybitniejszych filozofów europejskich,
- d) podstawowych koncepcji i nurtów filozofii europejskiej,

2) stosować posiadaną wiedzę, aby:

- a) rozumieć różne koncepcje filozoficzne i poglądy filozofów,
- b) porównywać różne poglądy filozoficzne,
- c) dostrzegać i rozumieć związki filozofii z nauką i kulturą,
- d) dostrzegać i rozumieć rolę filozofii w określaniu miejsca człowieka we współczesnym świecie,
- e) formułować typowe dla nurtu filozoficznego pytania z zakresu ontologii, teorii poznania i etyki,
- f) formułować zgodne z danym nurtem filozoficznym odpowiedzi na podstawowe pytania z zakresu ontologii, teorii poznania i etyki,
- g) odróżniać pogląd filozoficzny (tekst źródłowy) od jego interpretacji,

3) analizować teksty filozoficzne:

- a) formułując poruszane przez autorów tekstów problemy,
- b) odwołując się do wiedzy o poglądach filozofów,
- c) posługując się terminami i pojęciami filozoficznymi,

4) samodzielnie przeprowadzić rozumowanie na podany temat:

- a) prezentując własne stanowisko i broniąc go,
- b) wykazując się umiejętnością logicznej argumentacji,
- c) odwołując się do poznanych poglądów filozoficznych,
- d) polemizując z różnymi stanowiskami filozofów.

HISTORIA

Egzamin maturalny sprawdza wiadomości i umiejętności pozwalające zdającemu:

1) wykazać się znajomością faktów, pojęć oraz poprawnym stosowaniem terminologii historycznej,

2) stosować posiadaną wiedzę do opisu wydarzeń historycznych:

- a) identyfikując fakty i zjawiska ważne dla dziedzictwa kulturowego narodu, rozwijające postawy patriotyczne,
 - b) wykazując różnicę pomiędzy epokami historycznymi,
 - c) przestrzegając chronologii,
 - d) umieszczając je w przestrzeni,
 - e) dokonując selekcji faktów,
 - f) hierarchizując,
 - g) przedstawiając przyczyny i skutki opisywanych zjawisk,
 - h) odróżniając fakty od opinii,
- 3) wyjaśnić przebieg procesu historycznego:
- a) dokonując krytycznej analizy zjawisk historycznych,
 - b) uwzględniając złożoność procesu historycznego,
 - c) określając stopień i dynamikę zmiany,
 - d) formułując problemy historyczne,
 - e) analizując różne źródła informacji,
 - f) wykazując się umiejętnością konstruowania syntezy historycznej,
- 4) samodzielnie przedstawić i ocenić wybrane problemy historyczne z uwzględnieniem zasad naukowego badania przeszłości:
- a) dostrzegając różne interpretacje historii i ich przyczyny,
 - b) dokonując integracji wiedzy o przeszłości czerpanej z różnych źródeł informacji oraz własnych doświadczeń, ocen i refleksji.

HISTORIA

(dla osób niesłyszących)

Egzamin maturalny sprawdza wiadomości i umiejętności na poziomie kompetencji językowej i pojęciowej niesłyszących, którzy uczą się języka polskiego jako drugiego, po języku migowym.

Wymagania egzaminacyjne dostosowane są do możliwości percepcyjnych zdających niesłyszących, z uwzględnieniem problemów językowych.

Podczas egzaminu maturalnego konieczna jest obecność nauczyciela znającego język migowy.

Egzamin maturalny sprawdza wiadomości i umiejętności pozwalające zdającemu:

- 1) wykazać się znajomością faktów, pojęć oraz poprawnym stosowaniem terminologii historycznej,

- 2) stosować posiadaną wiedzę do opisu wydarzeń historycznych:
- a) identyfikując fakty i zjawiska ważne dla dziedzictwa kulturowego narodu, rozwijające postawy patriotyczne,
 - b) wykazując różnice pomiędzy epokami historycznymi,
 - c) przestrzegając chronologii,
 - d) umieszczając je w przestrzeni,
 - e) dokonując selekcji faktów,
 - f) hierarchizując,
 - g) przedstawiając przyczyny i skutki opisywanych zjawisk,
 - h) odróżniając fakty od opinii,
- 3) wyjaśnić przebieg procesu historycznego:
- a) dokonując analizy zjawisk historycznych,
 - b) uwzględniając złożoność procesu historycznego,
 - c) określając stopień i dynamikę zmiany,
 - d) analizując dostosowane, różnorodne źródła informacji,
 - e) wykazując się umiejętnością formułowania wniosków,
- 4) samodzielnie ocenić podane problemy historyczne:
- a) przedstawiając fakty historyczne, odnoszące się do danego problemu,
 - b) dokonując integracji wiedzy o przeszłości czerpanej z różnorodnych źródeł informacji oraz własnych doświadczeń, ocen i refleksji.

HISTORIA MUZYKI

Egzamin maturalny sprawdza wiadomości i umiejętności pozwalające zdającemu:

- 1) wykazać się znajomością:
- a) terminów i pojęć z historii muzyki,
 - b) chronologii faktów, epok i kierunków stylistycznych,
 - c) gatunków, form i cech warsztatu kompozytorskiego wybitnych twórców i szkół artystycznych,
 - d) wybitnych dzieł i twórczości kompozytorów,
- 2) stosować posiadaną wiedzę do opisu twórczości i zjawisk zachodzących w kulturze muzycznej:
- a) opisując utwór i twórczość kompozytora z odniesieniem do tła kulturowego,
 - b) wykazując się umiejętnością powiązania epok historii muzyki z wydarzeniami historycznymi (politycznymi i społecznymi),

3) stosować posiadaną wiedzę do analizowania i porównywania utworów, stylów, epok i technik kompozytorskich:

a) analizując utwór muzyczny (na podstawie fragmentu słuchowego i zapisu nutowego),

b) charakteryzując proces rozwoju i funkcje poszczególnych gatunków i form w historii muzyki,

4) samodzielnie przedstawić i ocenić wybrane zagadnienia z zakresu historii muzyki:

a) wykazując się umiejętnością przedstawienia zintegrowanej wiedzy o dziejach muzyki na podstawie własnych doświadczeń, ocen i refleksji,

b) wykazując się zdolnością indywidualnego i krytycznego spojrzenia na muzyczną twórczość i kulturę epok minionych.

HISTORIA SZTUKI

Egzamin maturalny sprawdza wiadomości i umiejętności pozwalające zdającemu:

1) wykazać się znajomością:

a) epok, stylów i kierunków w zakresie sztuk plastycznych oraz ich chronologią,

b) dzieł sztuki i twórczości wybitnych artystów,

c) terminów i pojęć z zakresu sztuk pięknych,

d) gatunków sztuki oraz technik sztuk plastycznych,

e) najważniejszych muzeów i zbiorów polskich i światowych,

2) stosować daną wiedzę do opisu zjawiska artystycznego:

a) wykazując się umiejętnością opisu dzieł sztuki na tle zjawisk artystycznych i prądów epoki,

b) wykazując się zrozumieniem uwarunkowań topograficznych i oddziaływania centrów sztuki, mistrza lub szkoły oraz wiodących ośrodków artystycznych,

c) wykazując się zrozumieniem powiązań zdarzeń artystycznych z wydarzeniami społecznymi, politycznymi, gospodarczymi oraz z ośrodkami kulturotwórczymi świeckimi i kościelnymi,

d) wykazując się znajomością pojęcia mecenatu artystycznego i rozumieniem jego wpływu na kształt dzieła artystycznego,

3) wyjaśnić związki i różnice między epokami, stylami i kierunkami w sztuce:

a) porównując epoki, style i kierunki w sztuce pod kątem tematu, problemu lub środków plastycznych,

- b) analizując strukturalnie i formalnie dzieło sztuki pod względem stylu, gatunku i materii dzieła,
- c) wykazując się znajomością podstawowych tematów i treści dzieła sztuki,
- d) wykazując się rozumieniem związku między różnymi dziedzinami twórczości,
- 4) samodzielnie przedstawić i ocenić wybrane zagadnienia z historii sztuki:
 - a) przeprowadzając analizę porównawczą dzieł, stylów i kierunków na podstawie podanych dzieł,
 - b) podejmując próbę interpretacji dzieła, jego wartościowania i określenia znaczenia dla rozwoju sztuki,
 - c) krytycznie oceniając dzieła lub zjawiska w sztuce pod względem artystycznym i estetycznym oraz uzasadniając swoje zdanie,
 - d) formułując własne sądy, opinie i oceny, określwszy własne kryteria wartości artystycznych.

WIEDZA O TAŃCU

Egzamin maturalny sprawdza wiadomości i umiejętności pozwalające zdającemu:

- 1) wykazać się znajomością:
 - a) faktów, terminów i pojęć z zakresu historii tańca,
 - b) terminów i pojęć z zakresu teorii tańca,
 - c) terminów i pojęć z zakresu estetyki tańca,
 - d) warsztatu tancerza, choreografa i pedagoga,
- 2) stosować posiadaną wiedzę, aby:
 - a) identyfikować poszczególne elementy składowe dzieła tanecznego w kontekście różnych dziedzin sztuki,
 - b) powiązać różne epoki w dziejach tańca z ich uwarunkowaniami historyczno-kulturowymi,
- 3) wykazać się umiejętnością:
 - a) analizowania składników ruchu oraz składników dzieła tanecznego na podstawie materiałów filmowych i ikonografii,
 - b) krytycznego obserwowania i rozpoznawania różnych technik, form i kanonów estetycznych sztuki tańca,
- 4) samodzielnie przedstawić i ocenić wybrane zagadnienia z wiedzy o tańcu:
 - a) porównywać konwencje, zjawiska artystyczne i sposoby interpretacji w dziedzinie sztuki tańca,

b) krytycznie oceniać konwencje, zjawiska artystyczne i sposoby interpretacji w dziedzinie sztuki tańca.

WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE

Egzamin maturalny sprawdza wiadomości i umiejętności pozwalające zdającemu wykazać się:

1) znajomością faktów, pojęć oraz umiejętnością ich zastosowania we właściwym kontekście - zadania egzaminacyjne sprawdzają, czy uczeń opanował treści z następującego zakresu:

- a) historyczne i współczesne formy organizacji społeczeństw oraz typy ustrojów państwowych,
- b) obywatel a władza publiczna w systemach totalitarnych, autorytarnych i demokratycznych,
- c) fundamentalne zasady demokracji - rządy prawa i konstytucjonalizm, modele ustrojowe państw demokratycznych,
- d) wartości i ich konflikty w życiu publicznym, polityka, współczesne ideologie i doktryny polityczne,
- e) prawa i wolności jednostki, mechanizmy ich ochrony w Polsce i na świecie,
- f) obowiązki i cnoty obywatelskie,
- g) naród, patriotyzm a nacjonalizm,
- h) społeczeństwo obywatelskie - udział obywateli w życiu publicznym, stowarzyszenia, związki zawodowe, partie polityczne, opinia publiczna, środki masowego przekazu,
- i) jednostka i społeczeństwo, społeczeństwo polskie - struktura i przemiany,
- j) ustrój państwowy Rzeczypospolitej Polskiej - konstytucja, organy władzy i ich kompetencje, administracja publiczna,
- k) system prawny Rzeczypospolitej Polskiej, zasady tworzenia i egzekwowania prawa, organy ochrony prawnej,
- l) obywatel wobec prawa - elementy prawa cywilnego, karnego i administracyjnego,
- ł) samorząd lokalny - wspólnota mieszkańców, władze samorządowe i ich zadania,
- m) gospodarka rynkowa, mechanizmy mikro- i makroekonomiczne, problemy gospodarki polskiej, międzynarodowe powiązania gospodarcze,
- n) ekonomia na co dzień - praca, działalność gospodarcza, budżet, podatki, pieniądz,
- o) integracja europejska, Polska w Europie,

p) problemy współczesnego świata - konflikty i systemy bezpieczeństwa, nierówności, migracje, choroby cywilizacyjne i społeczne,

2) umiejętnością poprawnego wykorzystania posiadanej wiedzy do opisu i analizy rzeczywistości społecznej i politycznej - zadania egzaminacyjne sprawdzają, czy uczeń potrafi:

a) dokonywać selekcji i hierarchizacji faktów,

b) zestawiać różne fakty i informacje i wyciągać wnioski na ich podstawie,

c) korzystać w sposób krytyczny z różnych źródeł informacji, w tym tekstów źródłowych,

d) odróżniać opinie od faktów,

e) lokalizować ważne wydarzenia i postaci życia publicznego w czasie i przestrzeni,

f) wskazywać związki przyczynowo-skutkowe,

3) umiejętnością zrozumienia problemów życia publicznego i interpretowania stanowisk różnych stron debaty publicznej - zadania egzaminacyjne sprawdzają, czy uczeń potrafi:

a) wykazać się zrozumieniem złożoności problemów życia publicznego,

b) wyjaśnić ich historyczny, społeczny i polityczny kontekst,

c) analizować stanowiska różnych stron debaty publicznej, oceniając jakość ich argumentacji,

d) formułować i uzasadniać własne stanowisko w sprawach publicznych,

e) oceniać wydarzenia i procesy polityczne, społeczne oraz ekonomiczne z punktu widzenia różnych wartości oraz innych przyjętych kryteriów,

4) praktycznymi umiejętnościami obywatelskimi przydatnymi w demokratycznym państwie prawa - zadania egzaminacyjne sprawdzają, czy uczeń potrafi:

a) wypowiadać się w formach przyjętych w życiu publicznym (np. przemówienie, głos w dyskusji, petycja, list do redakcji, pismo, radnego),

b) identyfikować problemy nurtujące daną społeczność (np. lokalną, regionalną), określając ich przyczyny i skutki,

c) formułować - tam, gdzie to możliwe - propozycje praktycznych rozwiązań tych problemów,

d) planować indywidualne i zbiorowe działania,

e) orientować się w podstawowych aktach prawnych - znajdować i umieć czytać ze zrozumieniem przepisy prawne odnoszące się do danego problemu,

f) wypełniać druki urzędowe, sporządzać pisma kierowane do różnych instytucji, władz publicznych.

WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE

(dla osób niesłyszących)

Egzamin maturalny sprawdza wiadomości i umiejętności na poziomie kompetencji językowej i pojęciowej niesłyszących, którzy uczą się języka polskiego jako drugiego, po języku migowym.

Wymagania egzaminacyjne dostosowane są do możliwości percepcyjnych zdających niesłyszących, z uwzględnieniem problemów językowych.

Podczas egzaminu maturalnego konieczna jest obecność nauczyciela znającego język migowy.

Egzamin maturalny z wiedzy o społeczeństwie sprawdza wiedzę i umiejętności pozwalające niesłyszącemu na dostosowanie się do warunków życia i pracy w zmieniającym się środowisku społecznym.

Zdający niesłyszący powinien wykazać się znajomością faktów, pojęć oraz umiejętnością ich praktycznego zastosowania we właściwym kontekście.

Egzamin maturalny sprawdza wiadomości i umiejętności pozwalające zdającemu wykazać się:

1) znajomością i zrozumieniem ważnych faktów, podstawowych pojęć oraz umiejętnością ich zastosowania we właściwym kontekście - zadania egzaminacyjne sprawdzają, czy uczeń opanował treści z następującego zakresu:

a) historyczne i współczesne formy organizacji społeczeństw oraz typy ustrojów państwowych,

b) obywatel a władza publiczna w systemach totalitarnych i demokratycznych,

c) fundamentalne zasady demokracji - rządy prawa i konstytucjonalizm, modele ustrojowe państw demokratycznych,

d) wartości i ich funkcjonowanie w życiu publicznym,

e) prawa i wolności jednostki, prawa osób niepełnosprawnych, mechanizmy ich ochrony w Polsce i państwach europejskich,

f) obowiązki i cnoty obywatelskie,

g) naród, patriotyzm a nacjonalizm,

h) społeczeństwo obywatelskie - udział obywateli w życiu publicznym (w tym miejsce osób niepełnosprawnych), związki inwalidów, stowarzyszenia, związki zawodowe,

partie polityczne, opinia publiczna, środki masowego przekazu, z przystosowaniem dla niesłyszących,

i) jednostka i społeczeństwo, struktura i przemiany społeczne w Polsce,

j) ustrój państwowy Rzeczypospolitej Polskiej - konstytucja, organy władzy i ich kompetencje, administracja publiczna,

k) system prawny Rzeczypospolitej Polskiej, zasady tworzenia i egzekwowania prawa, organy ochrony prawnej,

l) obywatel wobec prawa - rozróżnianie rodzajów prawa,

ł) samorząd lokalny - wspólnota mieszkańców, władze samorządowe i ich zadania,

m) główne problemy gospodarki polskiej i międzynarodowe powiązania gospodarcze,

n) ekonomia na co dzień - znaczenie pracy w życiu i rozwoju człowieka, formy własności, rachunek ekonomiczny, bezrobocie, podstawowe wiadomości o finansach państwa, rejestrowanie i prowadzenie samodzielnej działalności gospodarczej przez osoby niepełnosprawne, podatki i ubezpieczenia,

o) integracja europejska, Polska w Europie,

p) problemy współczesnego świata - konflikty i systemy bezpieczeństwa, nierówności, migracje, choroby cywilizacyjne i społeczne,

2) podstawową umiejętnością poprawnego wykorzystania i zastosowania wiedzy przy opisie i analizie rzeczywistości społecznej i politycznej - zadania egzaminacyjne sprawdzają, czy uczeń potrafi:

a) dokonywać selekcji i hierarchizacji faktów,

b) korzystać w sposób krytyczny z różnych źródeł informacji, uwzględniając możliwości percepcyjne ucznia,

c) odróżniać opinie od faktów,

d) lokalizować ważne wydarzenia i postaci życia publicznego w czasie i przestrzeni,

e) wskazywać podstawowe związki przyczynowo-skutkowe,

3) umiejętnością zrozumienia problemów życia publicznego - zadania egzaminacyjne sprawdzają, czy uczeń potrafi:

a) orientować się w złożoności problemów życia publicznego,

b) zająć i uzasadnić własne stanowisko w sprawach publicznych, z uwzględnieniem możliwości percepcyjnych,

c) hierarchizować wydarzenia, przyjmując kryterium wartości,

- 4) praktycznymi umiejętnościami obywatelskimi przydatnymi w demokratycznym państwie prawa - zadania egzaminacyjne sprawdzają, czy uczeń potrafi:
- a) identyfikować ważne problemy nurtujące daną społeczność (np. lokalną, regionalną, środowiska niesłyszących) i próbować je rozwiązać,
 - b) planować i organizować zbiorowe działania,
 - c) orientować się w podstawowych aktach prawnych - znajdować i umieć korzystać z odpowiednich porad, pomocy fachowej odnoszącej się do danego problemu,
 - d) wypełniać podstawowe druki urzędowe, rozliczeniowo-podatkowe, sporządzać życiorys, list motywacyjny do różnych instytucji, władz publicznych, korzystać z poradników i szablonów dokumentów w programach komputerowych i w internecie.

JĘZYKI OBCE KLASYCZNE

Egzamin maturalny sprawdza wiadomości i umiejętności pozwalające zdającemu:

1) wykazać się znajomością:

- a) form, funkcji i możliwości zastosowania struktur leksykalno-gramatycznych,
- b) podstawowych zagadnień z historii i kultury starożytnej Grecji i Rzymu, niezbędnych dla rozumienia i analizy przekazów antycznych oraz późniejszych, odwołujących się do antyku,

2) stosować posiadaną wiedzę do:

- a) wykorzystania struktur leksykalno-gramatycznych w podanych kontekstach,
- b) zrozumienia ogólnego sensu (myśli przewodniej) tekstów o różnym charakterze (biografia, historiografia, mowa, list, traktat),
- c) czytania selektywnego (wyszukiwanie informacji szczegółowych),
- d) rozpoznawania funkcji poszczególnych elementów tekstu (np. egzemplifikacja, przeciwstawienie, wniosek, uzupełnienie, pointa, wyjaśnienie) oraz związków pomiędzy nimi (np. wynikanie, powodowanie, warunkowanie),
- e) stosowania poprawnych technik przekładu łacińskich i greckich struktur morfologicznych, składniowych, zdaniowych, ponadzdaniowych,
- f) znajdowania właściwych polskich odpowiedników leksykalnych dla łacińskich i greckich wyrazów i związków frazeologicznych,
- g) wykorzystania znajomości realiów świata antycznego dla interpretacji przekazów kulturowych,

3) wykazać się umiejętnością:

- a) oddania w przekładzie ogólnego charakteru i funkcji tłumaczonego tekstu,

- b) zachowania w przekładzie elementarnych realiów epoki i środowiska przez zastosowanie właściwej terminologii,
 - c) rozpoznawania statusu wypowiedzi (np. informacja, relacja, komentarz) oraz intencji autora,
 - d) wskazywania związków kultury antycznej z kulturą współczesną, zwłaszcza polską,
- 4) samodzielnie stosować posiadaną wiedzę i umiejętności do:
- a) zachowania w przekładzie właściwości stylu i języka tłumaczonego tekstu,
 - b) interpretowania określonych elementów kultury antycznej jako wyznaczników tożsamości kulturowej Europy,
 - c) integrowania wiedzy o języku i kulturze antycznej, prezentowania wynikających z tej integracji własnych ocen i refleksji,
 - d) wykorzystywania wiedzy o świecie starożytnym dla interpretacji aktualnych wydarzeń społecznych, politycznych, kulturalnych.

BIOLOGIA

Egzamin maturalny sprawdza wiadomości i umiejętności pozwalające zdającemu:

- 1) wykazać się znajomością i rozumieniem podstawowych pojęć, praw, zjawisk i procesów:
 - a) posługiwać się poprawną terminologią biologiczną,
 - b) opisywać budowę i funkcje na różnych poziomach organizacji życia i u różnych organizmów,
 - c) przedstawiać i wyjaśniać zjawiska i procesy biologiczne,
 - d) przedstawiać i interpretować prawidłowości biologiczne,
- 2) stosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania zadań teoretycznych i praktycznych:
 - a) porównywać i charakteryzować budowę i funkcje na różnych poziomach organizacji życia i u różnych organizmów,
 - b) porównywać i charakteryzować procesy i zjawiska biologiczne,
 - c) analizować związki przyczynowo-skutkowe między budową, funkcją a środowiskiem,
 - d) określać potrzeby życiowe organizmów ze szczególnym uwzględnieniem człowieka,
- 3) stosować metody badawcze do rozwiązywania problemów:

- a) formułować problemy badawcze,
 - b) stawiać hipotezy i planować sposoby ich sprawdzania,
 - c) analizować wyniki obserwacji i doświadczeń oraz wnioskować na ich podstawie,
 - d) interpretować i przetwarzać informacje zapisane w postaci tekstów, rysunków, schematów, wykresów i tabel,
- 4) samodzielnie formułować i uzasadniać opinie i sądy na podstawie posiadanych i podanych informacji:
- a) dokonać selekcji i krytycznej oceny faktów pod względem ich przydatności do uzasadniania opinii i sądów,
 - b) wartościować działania dotyczące ważnych społecznie spraw zdrowia, środowiska i wykorzystania badań naukowych.

CHEMIA

Egzamin maturalny sprawdza wiadomości i umiejętności pozwalające zdającemu:

- 1) wykazać się znajomością i rozumieniem podstawowych pojęć, praw, zjawisk oraz procesów chemicznych,
- 2) stosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania zadań teoretycznych i praktycznych:
 - a) posługiwać się pojęciami chemicznymi,
 - b) wyjaśniać przebieg zjawisk i procesów w oparciu o prawa chemiczne,
 - c) wykorzystać dostępne źródła informacji do rozwiązywania zadań teoretycznych i praktycznych,
- 3) stosować metody badawcze do rozwiązywania problemów:
 - a) budować modele objaśniające przebieg eksperymentu chemicznego,
 - b) projektować doświadczenia weryfikujące stawiane hipotezy w oparciu o posiadaną wiedzę i umiejętności,
 - c) stosować właściwą terminologię chemiczną do interpretacji danych doświadczalnych,
- 4) samodzielnie formułować i uzasadniać opinie i sądy na podstawie posiadanych i podanych informacji:
 - a) dokonywać selekcji i krytycznej oceny informacji oraz prezentować i uzasadniać własne poglądy w oparciu o zdobytą wiedzę,
 - b) wykorzystać posiadaną wiedzę i umiejętności do rozwiązywania problemów spotykanych w życiu codziennym.

FIZYKA Z ASTRONOMIĄ

Egzamin maturalny sprawdza wiadomości i umiejętności pozwalające zdającemu:

- 1) wykazać się rozumieniem zjawisk otaczającego świata:
 - a) posługiwać się pojęciami fizycznymi do opisywania zjawisk,
 - b) wyjaśniać i przewidywać przebieg zjawisk na podstawie znanych praw,
- 2) stosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania problemów teoretycznych i doświadczalnych:
 - a) szacować i obliczać wielkości fizyczne z wykorzystaniem znanych zależności fizycznych zapisanych w postaci formuł matematycznych (w tym tabel, wykresów),
 - b) stosować pojęcia i prawa fizyczne do rozwiązywania problemów praktycznych,
- 3) stosować metody badawcze do rozwiązywania problemów:
 - a) stawiać hipotezy i wskazywać sposoby ich sprawdzania,
 - b) planować zestawy eksperymentalne, zaproponować przyrządy pomiarowe,
 - c) analizować i szacować niepewności pomiarowe,
 - d) przedstawiać wyniki badań za pomocą tabel i wykresów,
 - e) budować proste modele fizyczne i matematyczne do opisu wyników badań,
 - f) analizować, oceniać i wyciągać wnioski z przeprowadzonych badań,
- 4) samodzielnie formułować i uzasadniać opinie i sądy na podstawie posiadanych i podanych informacji:
 - a) interpretować i przetwarzać dane zapisane w postaci tabel, wykresów i diagramów,
 - b) dokonywać krytycznej selekcji informacji oraz prezentować i uzasadniać własne poglądy.

GEOGRAFIA

Egzamin maturalny sprawdza wiadomości i umiejętności pozwalające zdającemu:

- 1) wykazać się znajomością faktów, pojęć, zależności, prawidłowości i teorii niezbędnych do zrozumienia i przedstawienia zdarzeń, zjawisk i procesów w zakresie:
 - a) geografii fizycznej,
 - b) geografii społeczno-ekonomicznej,
 - c) kształtowania środowiska geograficznego,
- 2) korzystać z różnych źródeł informacji w celu:

- a) odczytywania, interpretowania i przetwarzania informacji zapisanych w postaci mapy, tekstu, tabel, wykresów, fotografii, modeli i schematów,
 - b) budowania prostych modeli funkcjonowania człowieka w środowisku geograficznym,
 - c) uogólniania treści geograficznych,
 - d) rozwiązywania zadań badających opanowanie umiejętności zastosowania wiadomości geograficznych w życiu codziennym,
- 3) wyjaśniać i oceniać przebieg oraz konsekwencje zjawisk i procesów:
- a) przyrodniczych,
 - b) ekonomicznych,
 - c) politycznych i kulturowych,
- 4) dostrzegać i rozwiązywać problemy istniejące w środowisku geograficznym w różnych skalach przestrzennych (od lokalnej do globalnej) i czasowych; wykorzystywać swoją wiedzę, przeżycia i doświadczenia także z innych dziedzin:
- a) w skali lokalnej,
 - b) w skali globalnej.

INFORMATYKA

Egzamin maturalny sprawdza wiadomości i umiejętności pozwalające zdającemu:

1) wykazać się znajomością i rozumieniem podstawowych pojęć, metod, narzędzi i procesów związanych z informatyką:

- a) opisywać środki, narzędzia i metody informatyki, posługując się poprawną terminologią informatyczną,
- b) przedstawić rolę, funkcje i zasady pracy środków informatyki (komputer, sieć komputerowa),
- c) scharakteryzować typowe narzędzia informatyczne (oprogramowanie),
- d) znać klasyczne algorytmy i typowe sytuacje problemowe, w których można je wykorzystać,
- e) omówić zagadnienia etyczne i prawne związane z ochroną własności intelektualnej (w tym programów) i ochroną danych,

2) stosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania zadań teoretycznych i praktycznych:

- a) wykorzystywać środki i narzędzia informatyki w rozwiązywaniu typowych zadań,
- b) dobierać właściwe narzędzie do rozwiązywanego zadania,

- c) komunikować się za pomocą komputera i wykorzystywać elektroniczne źródła informacji,
 - d) tworzyć podstawowe struktury danych i stosować proste metody przetwarzania i wyszukiwania informacji,
 - e) zapisać rozwiązanie typowego zadania w postaci algorytmu, w wybranej przez siebie notacji,
 - f) wykorzystywać zdobytą wiedzę i umiejętności w rozwiązywaniu zadań szkolnych z różnych dziedzin i problemów w życiu codziennym,
- 3) stosować metody badawcze do rozwiązywania problemów:
- a) formułować sytuację problemową (w tym specyfikację problemu),
 - b) rozwiązywać problemy poprzez skorzystanie ze zbioru gotowych rozwiązań,
 - c) wykorzystywać metody informatyki (metodę zstępującą, konstrukcje algorytmiczne, klasyczne algorytmy) do rozwiązania problemu,
 - d) wykorzystywać różnorodne źródła informacji, w tym elektroniczne, we własnej pracy,
 - e) stosować narzędzia i techniki informatyczne do modelowania i symulacji procesów oraz zjawisk,
 - f) stosować teksty, rysunki, tabele, wykresy (a także dźwięki i filmy) do interpretowania i zapisywania informacji,
- 4) formułować i uzasadniać opinie i sądy na podstawie posiadanych informacji:
- a) omówić krytycznie przydatność różnych zbiorów informacji oraz sposobów i form ich reprezentowania,
 - b) określić problem na podstawie opisu sytuacji problemowej oraz ocenić cechy zaproponowanego rozwiązania,
 - c) wartościować obszary zastosowań informatyki oraz krytycznie ocenić korzyści i konsekwencje wynikające dla osób i społeczeństw z zastosowań informatyki i technologii informacyjnej.